

Mazaná princezna aneb Šibalčina dobrodružství

Věnováno Komtese de Murat

Vyprávíte ve verších ty nejhezčí příběhy na světě. Ve verších tak líbezných a přirozených. Taky bych vám chtěla, okouzlující Komteso, jeden povyprávět. Nicméně si nejsem jistá, zda-li vás dokáže pobavit, jsem dnes totiž naladěná v duchu Molièrova díla Měšťák šlechticem, nemám chuť ani verše ani prózu, žádná velká slova, nic oslnivého, žádný rým. Jen prostá mluva, ta mi sedí nejlépe, zkrátka jednoduché vyprávění běžnou řečí. Jde mi hlavně o mravní ponaučení.

A můj příběh o to nemá nouzi a tím pádem by se vám líbit mohl. Pohrává si se dvěma příslovími na místo jednoho, to je teď v módě. A jelikož vy je máte ráda, já se s radostí přizpůsobím. Uvidíte, jak nám naši předkové uměli ukázat, že se dostaneme na scestí pokud si oblíbíme zahálku nebo, abych to řekla jejich slovy, že **zahálka je matkou všech neřestí**. Bude se vám také zajisté líbit jejich způsob, jak nás přesvědčit, že je třeba se mít neustále na pozoru, je vám jasné, že tím chci říct, že **opatrnost je matkou bezpečí**.

Láska kvete jenom tam,

Kde čistá srdce jsou.

Vy, jež se bojíte obratného dobyvatele,

Jež ošálí váš rozum.

Pokud vaše srdce ochráníti chcete, krásky,

Je třeba vašeho ducha zaměstnat.

Pokud ale, vaší snaze navzdory, láska vaším osudem jest,

Nenechte se okouzlít,

Neznámým,

Který vaše srdce dobýt chce.

Vyvarujte se slad'oučkových floutků,

A že je najdete všude,

Ti jen vymýšlí, jak na vás, krásky.

A vzdychají z nedostatku lásky.

Vzdorujte těm, kdo lichotkami vás zahrnují,

Poznejte dobře jejich duši.

U všech bohyň včetně Iris,

Tisíc sonetů přednesou.

Nedejte tedy na ty náhlé milovníky,

Kteří hoří od první chvíle.

A žhavý plamen přísahají.

Planým slibům zasmějte se,

Pro osvojení jedné duše,

Času víc je zapotřebí.

Dejte jim jen trochu laskavosti,

Vaši hrdost neodzbrojujte příliš brzy,

Na vaší oprávněné opatrnosti

Závisí váš klid a bezpečí.

Ale co to vidím, Madam, vždyť já mluvím ve verších! Místo, abych se držela stylu pana Jourdaina, rýmovala jsem jako Quinault! Co nejrychleji se vrátím do jednoduchého stylu, ze strachu, že bych se podílela na dávné nenávisti vůči tomuto milému mravokárci a ze strachu, že bych byla nařčena z krádeže a pomluvy, tak jako to dělá denně spousta nemilosrdných autorů.

V dobách prvních křížových výprav se pan král z jednoho království v Evropě rozhodl vést válku proti Pohanům v Palestině. Než se vydal na tuto dlouhou cestu, zajistil si pořádek ve svém království tím, že ho svěřil do rukou ministra tak schopného, že mohl v tomto ohledu zůstat klidný. Co ale králi starosti přidělovala byla rodina. Ztráta jeho ženy, královny, byla ještě čerstvá, syna neměli, zato tři princezny na vdávání králi zůstaly. Z mé kroniky jsem se bohužel nedozvěděla jejich pravá jména, ale vím, že prostí lidé v těchto šťastných časech pojmenovávali ty vznešené bez okolků podle jejich kladných, nebo záporných vlastností. Nejstarší princezně se tedy říkalo Nedbalka, to znamená lhostejná v moderní podobě, té prostřední dali jméno Štěbetalka a té nejmladší Šibalka. Všechna tři jména vyplývala z povah sester.

Nikdy jste totiž neviděli nikoho tak netečného jako byla Nedbalka. Nebyl den, kdy by se vzbudila před jednou hodinou odpolední, do kostela ji vláčeli neupravenou, vlasy na všechny strany, v šatech nestažených páskem často s každou trepkou jinou. Tyto nedostatky se sice povedlo během dne sladit, princezna se však nedala přimět k obutí čehokoli jiného než trepek, obouvání střevíců ji totiž připadalo nesmírně únavné. Po jídle šla Nedbalka vždy do svého pokojíku, kde si až do půlnoci hrála a nebo opět jedla. Potom ji svlékali tak dlouho jako i oblékali a tak se nemohla uložit dřív, než za bílého dne.

Štěbetalka vedla docela jiný život. Tato princezna byla velmi neklidná a na sebe dbala málokdy. Pusa se jí ale nezavřela, mluvila od rána do večera. Zнала příběhy od neshod v manželství po napjaté vztahy a milostné plotky jak celého dvora, tak měšťanů. Věděla o všech ženách, které loupily ve svých domácnostech, aby si mohly dovolit blyštivější šperky a byla přesně informována o tom, kolik dostávala služebná té a té hraběnky nebo kolik si vydělával vrchní číšník toho a toho markýze. Tohle všechno se dozvíдалa, když poslouchala svou chůvu a švadlenu s větším nadšením, než by to byl dělal nějaký posel, načež těmi historkami obtěžovala všechny kolem sebe, od krále po komorníky, protože jí bylo jedno, komu je říká, hlavně že mluvila. Posedlost mluvením vyvolávala

u princezny další zlovyk. Navzdory vysokému postavení se princeznina familiérnost zalíbila mladíkům u dvora a dodala jim odvalu ke sladkým řečičkám. Ona bezmezně naslouchala jejich lichotkám a odpovídala jim s velkou radostí, poněvadž ať se dělo cokoli, princezna musela celý den buď poslouchat nebo štěbetat. Štěbetalka nepřemýšlela, stejně jako Nedbalka a ani jednu z nich nenaplňovaly domácí práce, nebavilo je ani vyšívaní, ani paličkování. Zkrátka tyto dvě sestry se v jejich bezmezné nečinnosti nenamáhalo použít ani mozek, ani tělo.

Nejmladší ze sester byla docela jiného charakteru. Řídila se neustále svými pocity a rozumem, měla v sobě překvapující živost a snažila se jí co nejlépe využít. Uměla perfektně tancovat, zpívat, hrát na hudební nástroje, hravě zvládala také veškeré ruční práce, kterými se obvykle dívky bavily, dokázala si sjednat pořádek a řídit vše kolem zámku a díky své péči zabraňovala nižším úředníkům šidit krále. V té době se totiž na panovnících často přižívovali.

Princezniny schopnosti však sahaly ještě dál. Její zdravý úsudek a nevídaná duchapřítomnost jí pomáhaly k okamžitému řešení nejrůznějších záležitostí. Díky své bystrosti se jí povedlo odhalit nebezpečnou lest nastraženou na krále zlovlným vyslancem, který se s ním chystal podepsat dohodu. Aby byla proradnost vyslance a jeho pána potrestána, král pozměnil část znění dohody, které mu jeho dcera vnukla a tak přehytračil chytráka. Naší princezně se také povedlo odhalit ministra, který chtěl krále podvést a díky tomu, že princezna otci poradila, ministrova nelojálnost se obrátila proti

němu. Princezna zkrátka stále potvrzovala svůj zdravý úsudek a prozíravost až do té míry, že se jí začalo přezdívat Šibalka. Král ji měl o hodně radši než své zbylé dcery a tak moc na ni spoléhal, že kdyby neměl jiné dítě kromě ní, v poklidu by odcestoval. Ale chování ostatních dvou dcer ho znepokojovalo tak, jak ho Šibalčino uklidňovalo. Chováním svých poddaných si byl král jist a chtěl mít stejný pocit i z vystupování svých dcer a tak učinil opatření, které vám teď povím.

Nepochybuji o tom, že Vy, okouzlující hraběnko, která jste tak moudrá ve všem, co se týká dávnověku, jste nesčetněkrát slyšela o nadpřirozené moci víl. Král, o kterém vám povídám, měl jednu takovou za blízkou přítelkyni a vypravil se za ní. Svěřil se jí s obavou ohledně svých dcer. Není to tak, popisoval král, že by moje dvě starší dcery, které mi dělají starosti, někdy udělaly něco proti jejich postavení, ale ony jsou tak duchem nepřítomné, tak nerozumné a žijí v takové zahálce, že se bojím, že když budu pryč, tak se zapletou do nějaké bláznivé pletichy, jenom aby se nějak zabavily. O Šibalčině cti nepochybuji, nicméně s ní musím jednat stejně jako s těmi dvěma, pěkně stejným metrem. Proto tě, dobrá vílo, prosím o tři skleněná vřetánka pro mé tři dcery. A ať jsou vyrobená tak umně, aby se rozbila právě v momentě, kdy se kterákoliv z princezen čímkoliv proviní.

Jelikož tahle víla patřila k těm nejšikovnějším, dala králi tři čarovná vřetánka přesně podle jeho přání. Ale on s tímto opatřením nebyl spokojen. Zavedl tak princeznu do vysokánské věže, která se nacházela na naprosto liduprázdném místě. Král jim přikázal zůstat ve věži po celou dobu, co bude pryč a zakázal jim tam kohokoli pustit. Vzal jim všechno služebnictvo, ať už muže či ženy a potom, co je obdaroval kouzelnými vřetánky a vysvětlil jim jejich moc, princeznu objal, zamkl je ve věži, klíče si schoval a potom odjel.

Jestli si říkáte, Madam, že princeznám tam hrozila smrt hladem, není tomu tak. Na jedno okno věže se nechala namontovat kladka, dalo se tam lano, na které princezny přivázaly koš a spouštěly ho dolů každý den. Do koše se jim dával denní příděl jídla a ony ho pak vytáhly opět nahoru, opatrně si ho přitáhly lanem do pokoje.

Nedbalka se Štěbetalkou byly z té samoty zoufalé. Nudily se tak, že to ani nejde popsat, ale musely vydržet, protože jejich zázračná vřetánka byla tak hrozivá, že stačil sebemenší podezřelý čin a rozbila by se.

Šibalka se naopak nenudila ani trochu. Její palička, jehla a hudební nástroje ji zaměstnaly a kromě toho, na příkaz ministra, který se staral o chod země, se do koše pro princezny přidávaly dopisy, ve kterých se psalo, co se děje v království i mimo něj. Tohle král povolil a ministr na to tedy přísně dbal, aby si tak princezny předcházely. Šibalka všechny zprávy horlivě četla a přinášelo jí to rozptýlení. Co se týče jejich dvou sester, neráčily se toho sebemeně účastnit. Tvrdily, že jejich žal je příliš velký na to, aby je pobavila taková maličkost. Potřebovaly by aspoň karty pro zlepšení nálady po dobu otcovy nepřítomnosti.

A tak smutně trávily čas, přitom si stěžovaly na svůj osud a já si myslím, že dokonce pronesly, že narodit se jako potomek krále nezaručuje štěstí. Spoustu času trávily v oknech věže, aby se alespoň dívaly, co se děje v okolí. Jednou, když měla Šibalka plné ruce práce s nějakým svým výtvozem, její sestry, které se dívaly z okna, uviděly na úpatí jejich věže ubožačku v potrhaných hadrech, jak na ně srdceryvně haleká o své bídě. Úpěnlivě je prosila, aby ji pustily do jejich hradu, vydávala se za nešťastnici z daleka, která má nadání na nejrůznější věci a která je ochotná jim sloužit s neoblomnou věrností. Napřed si princezny vzpomněly na **otcův příkaz, králův příkaz** a to ten nepustit nikoho dovnitř, ale Nedbalka byla tak unavená tím, že si musela dělat všechno sama a Štěbetalka tak otrávená tím, že si mohla povídat jen se sestrami, že touha jedné po

dokonalém účesu a dychtivost druhé po další osobě, se kterou může švitořit, je přiměla k rozhodnutí tu nebožačku pustit dovnitř.

„Myslíte, ptá se Štěbetalka sestry, že se králův zákaz vztahuje i na lidi jako je tato nebožačka? Já si myslím, že ji můžeme v klidu přijmout.“

„Dělejte si, co chcete, sestřičko, odpověděla Nedbalka.“ Štěbetalka čekala jen na toto svolení a hned spustila dolů koš. Zpusťšená žena vlezla dovnitř a princezny ji za pomoci kladky vytáhly nahoru.

Když ji viděly zblízka, znechutily je její příšerně špinavé šaty. Chtěly jí dát jiné, ale ona jim řekla, že si je převleče až další den a že je teď je čas na to, aby jim sloužila. Když žena domluvila, ze svého pokoje vyšla Šibalka. Naše princezna byla nezvykle překvapená, že vidí své sestry s touto neznámou osobou. Ty jí řekly, z jakých důvodů ženu vytáhly nahoru a Šibalka potlačila zármutek vyvolaný tímto nerozumem, protože viděla, že už není návratu.

Nová služebná sice prolezla věž skrz naskrz pod záminkou služební povinnosti, ve skutečnosti to ale dělala proto, aby prozkoumala, jak to vevnitř vypadá. *Totíž, Madam, nevím, jestli o tom už nesppekulujete, ale tato falešná žebračka byla na hradě nebezpečná asi jako hrabě Ory v klášteře, když tam přišel přestrojen za prchající abatyši. Abych vás už déle nenapínala, prozradím vám, že tato bytost v hadrech je ve skutečnosti nejstarší syn mocného krále ze sousedního království.* Tento mladý princ, který byl považován za jednoho z nejlstivějších široko daleko, naprosto ovládal svého královského otce. Moc bystrosti k tomu ale nepotřeboval, protože král byl tak mírné a prostoduché povahy, že se mu začalo říkat Dobromysl Veliký. Jelikož mladý princ nejednal jinak, než za pomoci lstí a klamů, lid pro něho vymyslel přezdívku Bohatýr Lstivý a aby to zkrátli, říkali mu Lstirad.

Měl mladšího bratra, který dostal do vínku tolik dobrých vlastností, kolik dostal jeho starší bratr těch špatných. Navzdory rozdílným povahám jsme u těchto dvou bratrů přesto mohli vidět kupodivu dokonalé spojenectví. Kromě dobrého charakteru byl mladší princ také pozoruhodně krásný a milý, což mu vysloužilo jméno Krasohled. Byl to právě princ Lstirad, který navedl vyslance svého otce krále k onomu podvodu, ale díky Šibalčině důvtipu se podvod obrátil proti nim. Lstirad, který už tak neměl otce princezen v lásce, k němu tím pádem teď cítil odpor. Takže když zjistil, jaká opatření král učinil vůči svým dcerám, bylo mu velkým potěšením ošálit opatrnost tak obezřetného krále. Lstirad dostal svolení od svého krále odcestovat pod vymyšlenou záminkou a učinil kroky, které ho dostaly až do věže k princeznám, jak už víte.

Při obhlídce věže si princ všiml, že je princezny zvenku snadno slyšet a usoudil tak, že ve svém přestrojení bude muset vydržet celý den, protože kdyby na to princezny přišly, mohly lehce někoho přivolat a potrestat tak tento nekalý čin. Celý den si tak ponechal své hadry a svou masku profesionální žebračky. Večer, když sestry dojedly, Lstirad shodil hadry, které ho maskovali a odhalil tak šaty rytíře poseté zlatem a drahými kameny. Nebohé princezny byly z toho pohledu tak zděšené, že se daly rychle na útěk. Šibalka a Štěbetalka se díky jejich hbitosti brzo dostaly ke svým pokojům, ale Nedbalku, která stěží zvládala chůzi, princ vmžiku dostihl.

Nato se jí vrhl k nohám, prozradil, kdo skutečně je a řekl jí, že její pověstná krása a portréty ho přiměly opustit královský dvůr plný radovánek, přijít sem a věrně se jí zaslíbit. Nedbalka byla zprvu tak bez sebe, že princi, který byl stále na kolenou, nedokázala odpovědět. Ale jak jí nasliboval hory doly a stokrát ji ubezpečil a horoucně se zapřísáhl, že bude od této chvíle jeho chotí, Nedbalčina vrozená unylost ji nedávala sílu protestovat a tak řekla Lstiradovi ledabyle, že věří v jeho upřímnost a že přijímá jeho

vyznání. Pro uzavření sňatku už netrvala na dalších formalitách a tak se její vřetánko rozbilo na milion kousíčků a ona o něho tak přišla.

Štěbetalka s Šibalkou byly v té chvíli celé zneklidněné. Každá dorazila do svého pokoje a zamkla se tam. Jejich pokoje od sebe byly dost vzdáleny a ani jedna po celou noc nezamhouřila oči, protože nevěděla, co se s jejími sestrami děje. Následujícího dne zlověstný princ Nedbalku zavedl do nízkého stavení, které se nacházelo na konci zahrady. Tam se mu princezna svěřila s obavami ze svých sester, třebaže se neodvážila přijít jim na oči ze strachu, že by ji silně vyčetly tento svazek. Princ jí řekl, že se postará o to, aby jí ho schválily a po krátkém proslovu odešel a zamknul Nedbalku, aniž by si toho všimla. Poté se vydal princezny najít. Chvíli mu trvalo, než objevil, ve kterých komnatách jsou zamknuté. Ale nakonec, vašeň, jakou Štěbetalka měla pro povídání, byla příčinou toho, že si tato princezna nahlas sama pro sebe stěžovala. Princ se tedy přiblížil ke dveřím její komnaty a uviděl ji klíčovou dírkou.

Lstirad na ni mluvil přes dveře a řekl jí, tak jako to řekl i její sestře, že podnikl tuto cestu a přišel do věže, aby jí dal své srdce a slovo. Přemrštěně vychvaloval její krásu i jejího ducha a Štěbetalka, která byla na smrt přesvědčená o svých přednostech, byla natolik naivní, že principi a jeho řečem uvěřila. Odpověděla mu záplavou slov, která neměla daleko ke zdvořilosti. Tato princezna musela mít opravdu šílenou vašeň pro mluvení, aby se v takových situacích uměla ohánět i s přihlédnutím k tomu, že byla příšerně sklíčená, protože celý den nic nejedla, nic k jídlu totiž v pokoji neměla. Jelikož byla nesmírně líná a nemyslela na nic jiného, než na mluvení, postrádala sebemenší prozíravost. Když něco potřebovala, útočiště nacházela u Šibalky a tato líbezná princezna byla na rozdíl od svých sester pracovitá a prozíravá a tak měla ve svém pokoji stále nekonečnou zásobu marcipánu, těstovin, kandovaného ovoce a marmelády, všechno vlastní výroby. Takže Štěbetalka, která tuto výhodu neměla, se cítila utlačována hladem a něžnými slůvky prince skrz dveře až nakonec svůdníkovi otevřela a když se tak stalo, princ pro ni dál hrál svou komedii a svou roli si dobře nastudoval.

Potom z komnaty oba vyšli a odebrali se do jídelny, kde na ně čekalo plno různého občerstvení, jelikož princeznin koš je vždy dopředu zásobil. Štěbetalka se zprvu trápila tím, co se přihodilo jejím sestrám, ale potom si z bůhvíjakého důvodu vzala do hlavy, že jsou bezpochyby zamčené v Šibalčině komnatě, kde jim nic nechybí. Lstirad dělal všechno proto, aby ji v této myšlence utvrdil a řekl jí, že za nimi půjdou k večeru. Ona toho názoru nebyla a odpověděla, že je třeba za nimi jít hned, jak dojí.

Princ s princeznou spolu spokojeně jedli a poté se chtěl Lstirad podívat na proslulou komnatu hradu. Princezna ho vzala za ruku a vedla ho tam a když tam dorazili, princ začal nanovo s přeháněním co se týče jeho náklonnosti k ní a výhod, které by měla, kdyby si ho vzala. Řekl jí, tak jako už to řekl Nedbalce, že musí se svazkem souhlasit hned, protože jestli by šla ještě předtím za svými sestrami, určitě by se proti tomu postavily, poněvadž byl bezesporu nejmocnějším princem v okolí a tím pádem byl pravděpodobně spíš souzen té nejstarší. A tak by princezně nikdy nebyl povolen tento svazek, který si on přál se vši horoucností. Po takovém proslovu, který nebyl nic jiného, než prázdné řeči, se Štěbetalka zachovala stejně pošetile jako její sestra. Souhlasila se sňatkem a nevzpomněla si na moc skleněného vřetánka až do chvíle, kdy se rozletělo na tisíc kousků.

Kvečeru se Štěbetalka s princem vrátili do své komnaty a první věc, co princezna uviděla, byly střepy skleněného vřetánka. Ten pohled ji přinejmenším znepokojil a princ se jí zeptal na důvod jejího rozpoložení. Jelikož jí její povídavá náruživost nedovolila nic zatajit, překotně Lstiradovi vyrazila kouzlo vřetánek. Náš princ pocítil hanebnou

radost, protože tak bude královský otec princezen dočista přesvědčen o jejich špatném chování.

Štěbetalka tím pádem už hledání sester vypustila z hlavy. Bála se, že by už vůbec nestrávily její chování a to právem. Ale princ se sám nabídl, že za nimi půjde a za každou cenu je přesvědčí, aby se sňatkem souhlasily. Princezna po tomto ujištění usnula, probděla totiž celou noc a zatímco spala, Lstirad ji zamknul stejně jako Nedbalku.

Byl to ale darebák, ten Lstirad a princezny tak zbabělé a neopatrné, není-liž pravda, drahá hraběnko? Jsem kvůli nim všem tak nazlobená a mám pocit, že vy to cítíte podobně. Ale nic se nebojte, každý dostane to, co si zaslouží. Jen rozumná a statečná Šibalka uspěje. Když proradný princ zavřel Štěbetalku, postupně prohledával místnosti na hradě a jelikož byly všechny až na jednu otevřené, usoudil z toho, že to bude určitě právě ta, kam se uchýlila Šibalka. Protože už měl připravenou řeč, kterou omílal pořád dokola, jal se ji přednést i před Šibalčiny dveře ve stejném znění jako jejím sestrám. Ale tato princezna, protože nebyla na rozdíl od starších sester žádná hlupačka, ho poslouchala a dlouho neodpovídala. Nakonec, když jí bylo jasné, že princ ví, že ona v komnatě je, mu řekla, že pokud je pravda, že k ní chová takové silné a upřímné sympatie a chce ji o tom přesvědčit, poprosila ho ať jde dolů do zahrady a zavře se tam ve stavení a potom s ním ona bude mluvit jak dlouho bude chtít skrz okno pokoje, které mělo výhled do zahrady.

Na to ale Lstirad nechtěl vůbec přistoupit, a poněvadž princezna byla neústupná, co se otevírání dveří týká, zlověstný princ, rozhořčený netrpělivostí, sebral poleno a dveře prorazil. Uviděl Šibalku vyzbrojenou velkým kladivem, které někdo omylem nechal v šatně u jejího pokoje. Emoce ji zbarvily pokožku a i když její oči byly plné hněvu, Lstiradovi připadala neuvěřitelně krásná. Chtěl se jí vrhnout k nohám, ale ona s hrdostí pronesla: „Princi, jestli se ke mně přiblížíte, vaši hlavu protne moje kladivo,“ a přitom couvala. „Co to, krásná princezno“, vykřikl princ svým pokryteckým tónem, „lásku, kterou k vám chovám ve vás probouzí tak krutou nenávist.“ Znovu jí začal z druhého konce místnosti vychvalovat její horoucnost, která může za její pověstnou krásu a úchvatného ducha. Ještě dodal, že se přestrojil jen proto, aby ji s úctou nabídl své srdce a své slovo a řekl jí, že ho musí omluvit za jeho troufalost vyrazit dveře, která byla způsobena vášní. Chtěl to už dokončit a přesvědčit ji, že by bylo v jejím zájmu co nejdříve uvěřit jeho slibu, stejně jako přesvědčil její sestry. Ještě Šibalce řekl, že neví, kam se schovaly její sestry princezny, jelikož myslel jen na ni a neměl tak snahu je hledat. Mazaná princezna předstírala obměkčení a řekla mu, že je třeba, aby sestry našel a potom se o všechno společně postarají. Lstirad ji ale odpověděl, že nemůže za princeznami jít, protože ty by svazek nepovolily z důvodu následnického práva.

V Šibalce, která správně princí vzdorovala, po této odpovědi vzrostly obavy. Chvěla se z pomyslení na to, co se mohlo přihodit jejím sestrám a rozhodla se je pomstít a vyhnout se tak stejnému neštěstí, jak se domnívala, že potkalo její sestry. Mladá princezna tak Lstiradovi pověděla, že bez problému se sňatkem souhlasí, ale že je přesvědčená o tom, že svazky prováděné večer znamenají vždy neštěstí. A tak ho poprosila o přeložení a opakování ceremoniálu na následující den ráno. Ještě dodala, že ho ubezpečuje o tom, že princeznám nic nepoví a žádala ho o trochu času, aby ji nechal samotnou a ona se tak mohla věnovat modlitbám. Potom, že ho prý zavede do komnaty s velkou dobrou postelí a sama se zavře u sebe až do dalšího dne.

Lstirad nebyl příliš kurážný a jak tak viděl Šibalku stále laškovat s kladivem jakoby to byl vějíř, říkám vám, že svolil k tomu, co si přála a odešel, aby ji nechal chvíli na rozjímání. Jen, co se trochu vzdálil, Šibalka uháněla do jedné komnaty přichystat lůžko nad odpadní dírou. Tato místnost byla stejně čistá jako ty ostatní, ale do té díry, která byla velkých rozměrů, se házelo všechno smetí z hradu. Šibalka umístila nad otvor

dvě tenké latě přes sebe a na nich řádně uchytila postel a ihned se vrátila do své komnaty. Po chvíli se tam Lstirad vrátil a princezna ho zavedla tam, kde připravila lože a vzdálila se. Princ si nedal práci s vysvlékáním, vrhnul se na postel a jeho váha způsobila zlomení tenkých latí a princ skončil na samém dně jámy, bez šance se zachytit, s tuctem boulí na hlavě a celý otlučený. Princův pád udělal pořádný rámus, ostatně Šibalčina komnata se nacházela nedaleko té s jámou. Hned ji došlo, že její past dobře posloužila a pocítila skrytou radost, dělalo jí to moc dobře. Nelze ani popsat to potěšení, které měla, když prince slyšela čvachtat se na dně jámy. Tenhle trest mu patřil a princezna mohla být právem spokojená.

Radost ji ale nepohltila natolik, aby zapomněla na své sestry. Její hlavní starostí bylo je najít. Najít Štěbetalku bylo snadné. Poté, co ji zamknul na dva západy, nechal Lstirad klíč v Šibalčině pokoji. Šibalka tedy vtrhla do komnaty, kde byla uvězněná Štěbetalka a ta se tím hlukem probudila, až nadskočila. Byla značně zmatená z toho, že ji vidí. Šibalka ji povykládala, jak se zbavila lstivého prince, který přišel proto, aby jim uškodil. Štěbetalku tato zpráva zasáhla jako blesk z čistého nebe. Navzdory jejímu žvanění byla totiž pramálo chytrá a tak bláhově věřila všemu, co jí Lstirad napovídal. Jsou to ale na světě další naivní hlupáci jako ona. Princezna vstřebala tu přemíru bolesti, vyšla z komnaty a šla s Šibalkou hledat Nedbalku. Prošly všechny místnosti na hradě, ale sestru nenašly. Nakonec si Šibalka uvědomila, že by se mohla nacházet ve stavení na zahradě. Tam ji taky našly, polomrtvou ze zoufalství a slabosti, protože za celý den neměla nic k jídlu. Princezny ji poskytly potřebnou pomoc, potom si vzájemně všechno vyjasnily, což způsobilo Nedbalce a Štěbetalce neskutečný žal a všechny tři si pak šly odpočinout.

Lstirad však strávil příšernou noc v jámě a když přišel den, nebylo to o moc lepší. Princ se nacházel ve slujích, jejichž hrůzu nemohl spatřit, jelikož tam slunce nikdy nezasvitlo. Nicméně, zatímco se soužil, objevil vyústění stoky, které vedlo do řeky dost vzdálené od hradu. Našel tak způsob, jak ho mohli slyšet rybáři na řecce a tito dobří lidé ho taky vytáhli a jeho zubožený stav v nich vyvolal soucit.

Byl dovezen ke dvoru svého královského otce, aby se dal v klidu do pořádku, ale neštěstí, které se mu přihodilo, v něm vyvolalo tak velkou nenávisť vůči Šibalce, že myslel pramálo na uzdravení a daleko víc na pomstu.

Šibalka ale prožívala smutné chvíle. Rodinná čest jí byla tisíckrát dražší, než její vlastní život a z ostudné slaboduchosti svých sester si zoufala a nedokázala to překonat. Nicméně podlomené zdraví dvou princezen, zapříčiněné ničemnými svatbami podrobily její vytrvalost zkoušce. Lstirad, který byl už tak zběhlým podfukářem, povolal po své příhodě všechny svoje síly, aby se stal podfukářem ještě větším. Stoka ani pohmožděniny ho nermoutily tolik, jako krutý fakt, že se našel někdo, kdo je ještě prohnanější než on sám. Tušil následky těch dvou sňatků, a aby obě nemocné princezny obměkčil, nechal přinést dolů pod jejich okna hradu velké květináče plné stromků obsypaných krásným ovocem. Nedbalce se Štěbetalkou to samozřejmě neušlo, protože často vysedávaly u okna. Hned se jich zmocnila ukrutná chuť a naléhaly na Šibalku, aby se spustila košem dolů a ovoce natrhala. Princeznina laskavost byla dost velká na to, vyhověla svým sestrám. Sjela dolů a přinesla jim to krásné ovoce, kterého se nenasytně nacpaly.

Další den se tam objevilo ovoce jiného druhu. Princezny měly opět mlsné jazýčky, Šibalka byla opět dobrotivá, ale Lstiradova stráž na ni číhala a po nepodařeném prvním pokusu se jí to tentokrát povedlo. Zmocnila se Šibalky a odvedla ji, před očima jejích sester, které si zoufalstvím škubaly vlasy.

Princovi špehové si počínali vskutku dobře, Šibalku zavedli do jednoho domku na venkově, kde se princ zotavoval. Jak s ním lomcovala zuřivost vůči naší princezně, řekl jí spoustu hrubých slov, na které ona pokaždé odpověděla rázně a oduševněle, tak jako se u hrdinky jako byla ona patřilo. Nakonec potom, co jí pár dnů držel jako zajatkyňi, ji nechal dovléct na vrchol převysoké hory a sám tam dorazil chvíli po ní. Na tomto místě jí oznámil, že ji nechá zemřít způsobem, kterým se pomstí za podrazy, které mu napáchala. Proradný princ pak Šibalce barbarsky ukázal sud, ve kterém byly vidět naježené nože, břitvy a hřebý a oznámil jí, že trestem, který si zaslouží, bude ji do toho sudu hodit a ona se v něm bude valit z vrcholu hory až dolů. *Ačkoliv Šibalka nebyla Římanka, toto mučení, které ji přichystali, ji děsilo stejně jako kdysi Remula, kterého čekal stejný osud.* Naše mladá princezna zachovala neústupnost a i svou duchapřítomnost. Lstirada popadla nová vlna vzteku vůči ní a pomýšlel na urychlení její smrti místo toho, aby obdivoval její hrdinskou povahu. Sehnul se proto k otvoru v sudu, který měl být oním mučícím nástrojem a prohlížel, zda opravdu obsahuje všechny smrtící nástroje. Šibalka viděla, že její trapič věnuje pozornost kontrole, a tak neztrácela čas a šikovně ho žduchla do sudu a nechala ho skutálet se odshora až dolů, že se princ ani nestihl vzpamatovat. Po tomto triku se dala na útěk a princovy strážce se ji nesnažily doběhnout, s nesnesitelnou bolestí totiž přihlížely, jak krutým způsobem chtěl jejich pán naložit s milou princeznou. A navíc, byly tak zděšené z toho, co se právě stalo Lstiradovi, že myslely jen na to, aby zastavily zuřivě se valící sud. Ale jejich snaha byla k ničemu, sud se dovalil až dolů a vytáhly z něho prince poraněného po celém těle.

Lstiradova nehoda způsobila zoufalství králi Dobromyslu Velikému i princí Krasohledovi. Co se týče lidu, nijak se ho to nedotklo. Byl vůči Lstiradovi nevraživý a dokonce se divil mladému princí, který byl tak vznešený a šlechtyný, že má nečestného staršího bratra tak rád. Ale takovou už měl Krasohled povahu, silně tíhnul k vlastní krvi a Lstirad se na něho vždy obracel s přátelskostí, že by si ušlechtilý princ neodpustil, kdyby to neopětoval. Krasohled tak pocítoval tíživou bolest z bratrova zranění a snažil se ho rychle vyléčit všemi možnými prostředky. Navzdory veškeré vřelé péči, kterou mu každý věnoval, však Lstirad žádnou úlevu nepocítoval, naopak, jeho rány se zdály být čím dál víc zanícené a pro prince to byla muka.

Potom, co se Šibalka vyprostila z hrozného nebezpečí, kterému byla vystavena, šťastně dorazila znovu na hrad, kde zanechala své sestry. Ale netrvalo dlouho, aby byla opět vystavena novému zármutku. Oběma princeznám se narodil syn a Šibalka z toho byla víc než zaražená. Nicméně její odvaha tím ani trošku neutrpěla. Její touha odčinit hanbu svých sester ji donutila znovu se vystavit nebezpečí, čehož si byla plně vědoma. Udělala veškerá opatření, která jí její moudrost vnukla, aby vše vyšlo podle jejího plánu : převlékla se za muže, děti svých sester zavřela do beden, do kterých udělala dírky tam, kde měly děti pusinky tak, aby mohly dýchat. Pak sedla na koně, vzala tyto bedny a ještě nějaké další a takto vybavená dorazila do hlavního města krále Dobromysla Velikého, kde byl i Lstirad.

Když se Šibalka ocitla ve městě, dozvěděla se, jak štědrým způsobem Krasohled odměňuje léčitele pro svého bratra a to přitáhlo ke dvoru všechny šarlatány Evropy. Protože tehdy se tam nacházela spousta intrikánů bez práce a bez talentu, kteří se vydávali za obdivuhodné muže obdařené darem z nebes léčit nemocné. Tito lidé, jejichž jediným umem bylo bravurně podvádět, se setkávali s velkou důvěrou u prostých lidí. Dokázali si je získat svým nevšedním výzorem a prazvláštními jmény, kterými se představovali. Takoví léčitelé nikdy nezůstávali v místě svého narození a přednost, že přicházejí z daleka jim často vysloužila velké uznání.

Důvtipná princezna si toho všeho byla dobře vědomá a tak si pro toto království dala zcela cizokrajné jméno : Sanatio. Potom nechala všude oznámit, že kavalír Sanatio přijel vyléčit ta nejnebezpečnější a nejjedovatější zranění za pomoci tajných kouzel. Krasohled nechal ihned pro tohoto rytíře poslat. Šibalka přišla, jakožto zkušený a všeznalý léčitel, jakého jinde na světě nenajdete a pronesla pár dovedných slov tak, jak by je řekl rytíř. Princezna byla překvapená, jak dobře Krasohled vypadal a jak vybrané měl způsoby. Potom, co s ním chvilku hovořila o Lstiradových zraněních mu řekla, že musí jít pro lahvičku se zázračnou vodou, a že si tam zatím ponechá dvě bedny, které přivezla a které obsahují výtečné masti určené zraněnému princovi.

Potom domnělý léčitel odešel a nevracel se. Všichni už ztráceli trpělivost s jeho meškáním. Nakonec, když už se chystali vyslat někoho, aby ho popohnal k návratu, se ozval dětský nářek malých dětí v pokoji Lstirada. To všechny překvapilo, protože tam přece žádné děti nebyly. Někdo pozorně naslouchal a tak se zjistilo, že křik vychází z mudrcových beden.

Byli to vskutku Šibalčini synovci. Princezna jim dala pořádně najíst předtím, než se objevila na hradě, ale jelikož to už bylo dávno, hlásili se o další příděl nářikavým zpěvem. Otevřeli tedy bedny a k velkému překvapení tam opravdu byli dva kloučci k zulíbání. Lstirad tušil, že se jedná o další Šibalčino dílo. Popadla ho taková zuřivost až běda a jeho stav se natolik zhoršil, že nikdo nepochyboval o tom, že zemře.

Krasohleda to bolestivě zasáhlo a Lstirad, proradný do morku kosti, pomyslel na zneužití dobroty svého bratra. „Vždycky jste mě miloval, Princi, řekl mu, a teď nařikáte nad mou zkázu. Již nepotřebuji další důkazy vaší přízně s ohledem na můj život. Umírám. Ale jestli jsem vám byl skutečně drahý, slibte mi, že mi splníte prosbu, o kterou vás požádám.“

Krasohled mu nebyl při pohledu na jeho stav schopen nic odmítnout, a tak se mu zavázal tím nejsvatějším slibem, že udělá vše, o co žádá. Hned, jak Lstirad tento slib uslyšel, objal svého bratra a přitom vyřkl: „Zemřu v míru, Princi, protože budu pomstěn. Jelikož má prosba zní : ihned po mé smrti požádejte Šibalku o ruku. Bezesporu si tuto mazanou princeznu získáte a jakmile bude pod vaším vlivem, zabodněte jí dýku do hrudi.“ Krasohled se z těch slov zachvěl hrůzou. Trpce zalitoval nerozumu svého slibu. Už ale nebyl čas cokoliv odvolat a svou lítost bratrovi projevit nechtěl. Ten krátce na to vydechl naposled. Král Dobromysl Veliký tím byl nesmírně zarmoucen. Pokud jde o jeho lid, který měl daleko od stesku po Lstiradovi, byl potěšen, že jeho smrt zajistila dědictví království Krasohledovi, jenž byl všemi milován.

Šibalka, která se znovu úspěšně shledala se svými sestrami, se brzy dozvěděla o Lstiradově smrti a zanedlouho byl princeznám oznámen návrat jejich otce pana krále. Král spěšně zamířil do jejich věže a jeho první starostí bylo vidět tři skleněná vřetánka. Nedbalka vzala Šibalčino vřetánko a ukázala je otci, potom se hluboce uklonila a vrátila vřetánko na původní místo. Štěbetalka zahrála to stejné divadlo a když byla na řadě Šibalka, přinesla si své vřetánko. Ale podezřívavý král chtěl vidět všechna tři vřetánka zároveň. Jediná Šibalka mu mohla to své vřetánko ukázat a krále popadla taková zuřivost kvůli jeho dvěma starším dcerám, že je okamžitě poslal za vílou, která mu vřetánka zhotovila a požádal ji, aby si dcery nechala u sebe po zbytek jejich života a aby je potrestala tak, jak si zaslouží.

Na začátek jejich trestu je víla zavedla do galerie svého kouzelného hradu, kde nechala namalovat příběhy nespočtu slavných žen, které proslavily jejich ctností a pracovitým životem. Díky zázračnému umění víly se tyto postavy hýbaly a od rána do večera něco prováděly. Na všech stranách byly vidět ocenění a symboly na počest těchto udatných dam a pro obě sestry to znamenalo nemalé pokoření srovnat skvělé úspěchy

těchto hrdinek s opovrženímhodnou situací, do které je jejich hloupost dostala. Vrcholem bylo, když jim víla s vážností řekla, že kdyby pracovaly tak jako ty, které vidí na obrazech, nebyly by bývaly tak nestoudně sešly z cesty, kde se ztratily. Nečinnost je ale matkou všech neřestí a zdrojem všeho zlého. Víla ještě dodala, že je dobře zaměstná, aby zabránila jejich opětovnému neštěstí a aby jim umožnila napravit ztracený čas. Nutila totiž princezny do těch nejhrubších a nejprostších prací a bez ohledu na to, že se spálí na slunci, je poslala sbírat hrášek do zahrad a vytrhávat plevel. Nedbalka si nemohla odpustit beznadějí ze způsobu života, který se pramálo shodoval s jejími návyky. Zármutkem a únavou zemřela. Štěbetalka, která po chvíli přišla na způsob, jak v noci uniknout z vílina hradu, si rozbila hlavu o strom a zemřela na následky tohoto zranění v rukou venkovanů .

Šibalčina dobrá povaha jí způsobila palčivou bolest ohledně osudu jejích sester. Uprostřed svého žalu se dozvěděla, že princ Krasohled požádal jejího otce krále o její ruku a ten s tím souhlasil bez toho, aby jí o tom uvědomil. V těchto dobách se totiž na vzájemnou náklonnost v manželství vůbec nebral zřetel. Šibalka se z této zprávy chvěla a právem se obávala, že Lstiradova nenávisť vůči ní možná otrávila srdce druhého bratra a tak se tedy obávala, že si ji ten mladý princ nechce vzít z jiného důvodu, než aby ji obětoval za svého bratra. Princezna se plná těchto obav vydala hledat moudrou vílu, která si jí vážila tak, jako opovrhovala Nedbalkou a Štěbetalkou.

Víla nechtěla Šibalce nic prozradit, pověděla jí jenom : „Princezno, jste moudrá a obezřetná. Doposud jste se díky svému dobrému chování řídila pouze myšlenkou, že nedůvěra je matkou bezpečí. Pokračujte a pamatujte na důležitost této zásady a dospějete ke štěstí a radosti bez mé kouzelné pomoci.“ Jelikož Šibalka už od víly další radu nedostala, nanejvýš znepokojená se vrátila se do hradu.

Za pár dnů byla princezna provdána za Krasohleda zastoupeného vyslancem a byla za svým chotěm zavezena úžasným kočárem. Slavnostně ji vítali už ve dvou sousedních městech krále Dobromysla a ve třetím se setkala s Krasohledem, který ji tam přijel naproti na příkaz svého otce. Všichni byli překvapeni, když viděli smutek mladého prince z nadcházejícího sňatku, který si prý sám přál. I král s ním vedl válku a proti jeho vlastní vůli ho vyslal princezně naproti.

Když ji Krasohled uviděl, byl zaskočen jejím šarmem. Polichotil jí, ale tak zmateným způsobem, že oba královské dvory, i když věděly jak je princ oduševnělý a galantní, si říkaly, že z ní byl princ natolik unešený, že z lásky ztratil řeč. Celé město se rozeznělo radostnými výkřiky a ze všech stran bylo slyšet koncerty a ohňostroje. Nakonec se sezdaní po vynikající hostině měli odebrat do své komnaty.

Šibalka měla stále v mysli zásadu, kterou jí víla připomínala a tak ve své hlavě střádala plán. Princezna si získala jednu ze svých dvorních dam, která měla klíče od manželské komnaty a té přikázala do místnosti přinést slámu, měchýř, ovčí krev a střívka nějakých zvířat, která se jedla u večeře. Princezna proklouzla pod nějakou záminkou do komnaty a tam sestrojila ze slámy postavu, do které dala střívka a měchýř naplněný krví. Potom panáka nastrojila do noční košilky a čepce na spaní. Když byla Šibalka s touto pěknou loutkou hotová, připojila se opět k ostatním a zakrátko nato ji i s manželem zavedli do jejich komnaty. Potom, co se jim dostalo dostatečné úpravy, dvorní dáma odnesla louče a vzdálila se. Šibalka ihned hodila ženu ze slámy na postel a schovala se do rohu místnosti. Poté, co princ párkrát hlasitě vzdechl, vzal svůj meč a protnul domnělé tělo Šibalky. V tu ránu ucítil řinoucí se krev ze všech stran a nehybné ženské tělo ze slámy. „Co jsem to udělal!“ vykřikl Krasohled. „Co! Po všech těch krutých útrapách! Co! Vzal jsem život líbezného princezně, pro kterou jsem se narodil, abych ji miloval, potom, co jsem tak váhal nad tím, zda dodržet bratrovu přísahu za cenu zločinu!

Její šarm mě uchvátil od chvíle, kdy jsem ji poprvé spatřil. Nicméně jsem neměl sílu vyprostit se ze slibu, který po mně vyžadoval bratr posedlý hněvem a ničemně mě tak překvapil. Ó nebesa! Můžeme vůbec pomyslet na potrestání ženy za to, že je příliš čestná? No dobře! Lstirade, splnil jsem tvou nespravedlivou pomstu, ale teď pomstím Šibalku svou smrtí. Ano, krásná princezno, je třeba, aby ten stejný meč..." Při těchto slovech Šibalka uslyšela, že princ, jenž pohnutím mysli upustil meč, ho hledal, aby se jím mohl probodnout. Nechtěla, aby udělal takovou hloupost a tak na něho vykřikla: „Princi, já nejsem mrtvá. Vaše dobré srdce mi napovědělo, jak svého činu litujete a pomocí nevinné lsti jsem vás ušetřila zločinu.“

Nato se Šibalka Krasohledovi svěřila, jak to předvídavě vymyslela s postavou ze slámy. Princ, který byl bez sebe radostí z toho, že princezna žije, ocenil obezřetnost, kterou si zachovávala ve všech případech a byl jí nesmírně zavázán za to, že ho ušetřila spáchání zločinu, na který s hrůzou vzpomínal. A nechápal svou slabost, že neviděl neplatnost onoho nešťastného slibu, který po něm byl lstivě vyžádán.

Kdyby však Šibalka nebyla stále tak přesvědčená, že nedůvěra je matkou bezpečí, byla by zabita a její smrt by byla důvodem Krasohledovi smrti a potom bychom marně přemýšleli nad prapodivností princových citů. Ať žije obezřetnost a duchapřítomnost! Ochránily tento pár před opravdu strašlivým neštěstím a připravily mu tak ten nejpříjemnější osud na světě. Manželé pro sebe vždy chovali vzájemně převelikou náklonnost a strávili spolu spoustu a spoustu krásných dnů v radosti a blahu, které šly stěží popsat.

Tak to byl, Madam, kouzelný příběh princezny Šibalky. Přiznám se, že jsem Vám ho krapet natáhla a přibarvila, ale když vyprávíme... Snažíme se pobavit a mně přijde, že není na škodu je trochu prodloužit, aby vyprávění trvalo déle. Navíc mám pocit, že to jsou okolnosti, kdo dávají těmto laškovným historkám jejich půvab. Můžete si říkat, okouzující Komteso, že je snadné je povědět ve zkratce. Ujišťuji vás, že budete-li chtít, povím vám Šibalčina dobrodružství ve dvou větách. Nicméně tak mi je nevyprávěli, když jsem byla malá, příběh trval aspoň hodinu.

Nepochybuji o tom, že jste věděla, že je tento příběh dobře známý. Nevím ale, zda jste si vědoma, co nám říká tradice o jejím původu. Tvrdí, že trubadúři a pohádkáři z Provence Šibalku vymysleli daleko dříve než Abélard, nebo slavný hrabě Thibaut de Champagne napsali své romány. Tyto jakoby bajky v sobě mají dobrou morálku. Správně jste si všimla, že děláme tu nejlepší věc, když je vyprávíme dětem, abychom je podnítili k čestné lásce.

Nevím zda-li vám v tom věku vyprávěli o Šibalce,

Mně však moje guvernánka,

Místo bajek o zvířatech,

Vyprávěla mravy v této překvapivé pohádce.

Je v ní nebezpečný princ, polapen zlem,

Jež zlomyslnost dohnala k těm největším neřestem.

Jsou tam taky, samozřejmě, dvě nerozumné princezny,

Které marnivou zahálkou trávily své dny.

Jak tak hanebně sešly ze správné cesty,

Postihly je za jejich chabost spravedlivé tresty.

Ale kolik vidíme v tom příběhu,

Chyb potrestaných a nešťastných,

Tolik je zde i těch čestných,

*Kteří se proslaví, sláva vítězům!
Spousta nepředvídatelných příhod se stala,
Než moudrá, opatrná Šibalka a šlechetný Krasohled,
Okusí tu slávu jako med.
Tyto příběhy nás dostanou, na to vemte jed,
Daleko víc, než ty o opici a vlku.
Mně se moc líbí, stejně tak jako každému dítěti.
Ty příběhy však potěší člověka v každém věku.
Jestli chcete, krásná Komteso,
Vaším talentem přikrášlit je,
Je to i přáním starobylé Galie.
Račte jim tedy dát ty prosté příběhy,
Stvořené dovedností trubadúrů,
Jejich tajemný cit je oplétá,
Ezopovi se můžou rovnat.*

Pohádka velmi pěkná, zpestřená trochu anachronickými výrazy, ale proč ne.
Verše jsou méně propracované, s tím se počítalo.
Modrá místa jsou většinou čárky, ještě vše zkorigujte.